

Uppföljning av efterlevande inom särskilda boenden i Dalarna

Bakgrund och syfte

Efterlevandesamtalen ger personalen tillfälle att ta tillvara närståendes synpunkter som kan användas i förbättringsarbetet.

Det blir också ett sätt att avsluta relationen, då både tankar och känslor delats med både patient och anhörig. De flesta närstående tar sig igenom sorgen på egen hand och stöd från familj och vänner, ett stöd som oftast är tillräckligt.

Syftet med uppföljningen är att förmedla ett stöd till de närstående genom att:

- Avsluta sjukdomstiden,
- Lyssna och bekräfta sorgen,
- Höra hur de närstående har det,
- Höra hur vårdtiden upplevdes,
- Besvara ev kvarvarande frågor,
- Hänvisa till t ex präst, diakon och/eller vårdcentral om särskilt fortsatt stöd finns.

Ca 2-3 veckor efter dödsfallet

Kontaktpersonen skriver ett **vykort** för hand, som skickas till den närmast anhörige. Så här kan texten utformas:

Till Anna Andersson

Vi tänker på dig/er efter din makes/makas/släkting eller närståendes bortgång. Är det något ni undrar över eller vill ha svar på så är du välkommen/ ni välkomna att ringa till oss.

Med varmt deltagande från personalen på Solhöjdens äldreboende

Genom Kalle Karlsson kontaktperson

Telefonnummer till avdelningen 0123/456789

Ca 6 veckor efter dödsfallet

Patientansvarig sjuksköterska skickar **enkät** och ett adresserat och frankerat svarskuvert till närmast anhörige. Dokumentera när du skickat brevet eller varför du beslutat att inte göra det.

Ca 7 veckor efter dödsfallet

Patientansvarig sjuksköterska kontaktar närmast anhörig för ett efterlevandesamtal.

Avsätt tillräckligt mycket tid och se till att få prata ostörd!

Inled samtalet med att hänvisa till vykortet och enkäten (det kan vara ett bra tillfälle att påminna om den, så att den blir inskickad).

Lämpliga frågor (ska ses som en vägledning):

- Situationen i dagsläget
Hur har du det? Hur ser det ut för dig just nu? Hur ser din vardag ut? Vad gör du på dagarna?
- Begravningen
om den avlidne, om de egna reaktionerna.
- Sjukdoms- och vårdtiden samt dödsfallet
Vad har du för tankar kring vårdtiden? Hur blev den avlidnes sista tid?
- Frågor som återför samtalet till den efterlevande
Men du själv då? Hur har du det? Sover du bra? Hur är det med aptiten? Eventuella hälsoproblem. Kanske råd behövs, hänvisa vid behov till vårdcentralen.
- Tankar om livet framöver
Hur går du vidare? Något som oroar inför framtiden? Kan vi hjälpa dig med något?
- Stöd kring den efterlevande
Hur ser det ut runt omkring dig/er? Vilket stöd har du/ni? – familj, vänner? Finns behov av stöd på något annat sätt? Behöver du kontakt med präst, diakon...?
- Finns det fortfarande obesvarade frågor?
Beroende på hur det ser ut i kommunen så kan kanske läkarkontakt erbjudas, annars blir det endast en hänvisning. Erbjud dem också att höra av sig om det uppstår nya frågor.

Lokalt behöver det finnas telefonnummer till olika instanser som man kan hänvisa de efterlevande till t ex Svenska kyrkan, Frälsningsarmén, Missionskyrkan, Pingstkyrkan, Katolska kyrkan, Islamska föreningen m fl. Det bör även finnas telefonnummer till Väntjänsten, anhörigstödjare, privata psykologer, vårdcentral, Röda Korset m fl.